

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 52812-05-24 חליפה נ' איי.די.איי. (ביטוח ישיר) חברה לביטוח בע"מ

מספר בקשה: 10

לפני כבוד השופטת עידית ברקוביץ

מבקשת גואהר חליפה
ע"י ב"כ עו"ד בן דרור ו/או ב"כ עו"ד חימי

נגד

משיבה איי.די.איי. (ביטוח ישיר) חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד עמר, רייטר, ז'אן, שוכטוביץ ושות'

פסק דין

1
2 לפניי בקשה מוסכמת להסתלקות מבקשה לאישור תובענה כייצוגית, על פי סעיף 16 לחוק תובענות
3 ייצוגיות התשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות" ו"בקשת ההסתלקות"), המוגשת מטעם
4 המבקשת (להלן: "המבקשת") ומטעם המשיבה (להלן: "ביטוח ישיר" או "המשיבה").
5
6 במוקד ההליך, טענה לפיה המשיבה גובה השתתפות עצמית בכפל (או יותר מכך) או גובה השתתפות
7 עצמית למרות "ביטול השתתפות עצמית", במקרים בהם אירעה למבוטח תאונה עם יותר ממוקד
8 נזק אחד, וזאת בניגוד להוראות הדין הקובעות כי יש לנכות השתתפות עצמית פעם אחת לגבי כל
9 תביעה (ולא לגבי כל נזק).

רקע עובדתי

10
11 1. ביום 21.05.2024 הגישה המבקשת כנגד המשיבה תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית
12 (להלן בהתאמה: "התובענה" ו"בקשת האישור").
13
14 2. בבקשת האישור נטען כי איי.די.איי. חברה לביטוח (לעיל ולהלן: "ביטוח ישיר" או "המשיבה")
15 הפרה חובותיה כחברת ביטוח, בכך שגבתה כפל השתתפות עצמית או לחילופין הגם שמפעילה
16 את רכיב "ביטול השתתפות עצמית", עודנה מחייבת השתתפות עצמית. זאת בניגוד להוראות
17 הדין.
18
19 לטענת המבקשת, כל עוד המשיבה מחליטה כי היא מטפלת בעניינו של מבוטח במסגרת תביעה
20 אחת, כפי שעליה לפעול כאשר מדובר בתאונה אחת, ממילא אין היא רשאית לחייב השתתפות
21

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 52812-05-24 חליפה נ' איי.די.איי. (ביטוח ישיר) חברה לביטוח בע"מ

- 1 עצמית יותר מפעם אחת. ויודגש, כי גם במקרים בהם ביטוח ישיר מסיבותיה טיפלה בעניינו
2 של מבוטח במסגרת שתי תביעות, הגם שמדובר בתאונה אחת, אין היא רשאית לחייב
3 השתתפות עצמית יותר מפעם אחת.
4
- 5 המבקשת מוסיפה וטוענת כי המשיבה מטעה את המבוטחים בכך שהיא מציגה בפניהם מצג
6 שווא, לפיו היא רשאית לכאורה לגבות מספר פעמים את דמי ההשתתפות העצמית, כתלות
7 במספר מוקדי הנזק.
8
- 9 3. משכך, נטען כי המשיבה הפרה הוראות הדין, בין היתר, הטעה בניגוד לסעיף 55 לחוק הפיקוח
10 של שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981; הפרת סעיף 3 לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א-
11 1981; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חובה חקוקה על פי סעיף 63 לפקודת הנזיקים (להלן:
12 "הוראות הדין").
13
- 14 4. הקבוצה הוגדרה כדלהלן:
15 תת קבוצה א': "כל מי שהמשיבה גבתה ממנו השתתפות עצמית יותר מפעם אחת, כאשר ארע
16 מקרה ביטוח אחד שבו נגרמו נזקים בשני מוקדים או יותר, במהלך 7 השנים האחרונות ועד
17 למועד אישור התביעה כייצוגית, ו/או כל מי שהמשיבה הפחיתה מתגמולי הביטוח ששילמה
18 לו השתתפות עצמית יותר מפעם אחת, כאשר ארע מקרה ביטוח אחד, בו נגרמו לו נזקים בשני
19 מוקדים או יותר, במהלך 3 השנים האחרונות ועד למועד אישור התובענה הייצוגית";
20
- 21 תת קבוצה ב': "כל מי שארע לו מקרה ביטוח אחד, בו נגרמו לו נזקים בשני מוקדים או יותר,
22 והמשיבה גבתה ממנו דמי השתתפות עצמית, למרות שהיה זכאי לרכיב 'ביטול השתתפות
23 העצמית', במהלך 7 השנים האחרונות ועד למועד אישור התובענה כייצוגית, כל מי שארע לו
24 מקרה ביטוח אחד, בו נגרמו לו נזקים בשני מוקדים או יותר, והמשיבה הפחיתה מתגמולי
25 הביטוח שלו דמי השתתפות עצמית, למרות שהיה זכאי להפעלת רכיב 'ביטול השתתפות
26 העצמית', במהלך 3 השנים האחרונות ועד למועד אישור התובענה הייצוגית".
27
- 28 5. במסגרת בקשת האישור מבוקש, בין היתר: צו עשה; צו הצהרתי; וכן פיצוי כספי לחברי
29 הקבוצה.
30
- 31 6. המשיבה הגישה את תשובתה לבקשת האישור ביום 30.01.2025, ובה עמדה על כך שהטענה
32 המועלת בבקשת האישור חסרת בסיס, שכן היא מחייבת בהשתתפות עצמית אחת, או לחלופין
33 מפעילה כיסוי ביטול השתתפות עצמית, בגין כל מקרה ביטוח ולא בגין כל מוקד נזק.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 52812-05-24 חליפה נ' איי.די.איי. (ביטוח ישיר) חברה לביטוח בע"מ

1 כמו כן, המשיבה עמדה על כך שהמבחן לגביית השתתפות עצמית, או לחלופין הפעלת כיסוי
2 ביטול השתתפות עצמית, אינו מספר מוקדי הנזק שאותרו ברכב המבוטח, אלא מספר מקרי
3 הביטוח שאירעו.

4

5 המשיבה מוסיפה בתשובתה כי מספר המקרים בהם מבוטחי המשיבה חויבו ביותר מהשתתפות
6 עצמית אחת באותה תביעה, כולל מקרים של חיוב והפעלת כיסוי ביטול השתתפות עצמית,
7 בתקופה הרלוונטית לבקשה זעום (פחות מ-30 מקרים אשר שווים 34,887 ₪); וכי התנהלות זו
8 תואמת עמדת המאסדר כפי שבאה לידי ביטוי בדו"ח השנתי של אגף שוק ההון ביטוח וחסכון
9 משנת 2004. כמו כן, גם אם טענות המבקשת נכונות סכומם של המקרים נמצא בסמכות
10 העניינית של בית המשפט השלום.

11

12 7. המבקשת הגישה תגובה לתשובה ביום 8.5.2025, בה היא חלקה על טענות המשיבה בתשובתה,
13 וטענה שיש לקבל את בקשת האישור במלואה.

14

15 8. ביום 8.6.2025 התקיים דיון קדם משפט בתובענה, שבמהלכו בית המשפט הביע את עמדתו כי
16 יש לסיים את הליך זה בהסכמה כבר בשלב הנוכחי וללא המשך התדיינות הכרוכה בהוצאות
17 ומשאבים מרובים.

18

19 משכך, ביום 24.11.2025 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשת הסתלקות מתוגמלת, היא
20 הבקשה דנן.

21

22 **בקשת ההסתלקות**

23 9. מתווה ההסתלקות עומד על שווי של כ-40,000 ₪.

24

25 10. מבלי להודות בטענות שבבקשת האישור, התחייבה המשיבה לנקוט בפעולות כדלקמן:

26 א. **ביצוע ריענון נהלים**: לפיו כאשר מדובר במקרה ביטוח אחד עם שני מוקדי נזק, יש
27 לחייב את המבוטח בהשתתפות עצמית אחת בלבד.

28

29 ב. **הבהרה למבוטח**: בעת פתיחת תביעה על ידי מבוטח בגין נזק שנגרם לרכב, המשיבה
30 תמסור לו כי הוא יידרש לשאת בהשתתפות עצמית בהתאם לקביעת המשיבה לעניין
31 מספר מקרי הביטוח, ולא בהתאם למספר מוקדי הנזק שגרמו לנזקים השונים.

32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 52812-05-24 חליפה נ' איי.די.איי. (ביטוח ישיר) חברה לביטוח בע"מ

1 ג. חידוד למוסכי ההסדר: המשיבה תחיד מול מוסכי ההסדר כי במקרה שבדיקת שמאי
2 שתיערך לרכב תעלה אפשרות שהנזק נגרם כתוצאה מיותר ממקרה ביטוח אחד, על
3 מוסכי ההסדר לעדכן את המבוטח על כך שיצטרך לשאת במספר השתתפויות עצמיות.
4 זאת, בהתאם למספר מקרי הביטוח, ככל שלא יכירו בכך שמדובר באירוע ביטוח אחד
5 שגרם למספר מוקדי נזק, ואשר ביכולתו של המבוטח לפנות למשיבה למצות את בירור
6 העניין עובר לתיקון הרכב.

7
8 11. הצדדים הסכימו כי המשיבה תשלם למבקשת גמול בסך של 4,500 ₪ (סכום זה כולל גם את
9 החזר ההשתתפות העצמית הכפולה ששילמה) ושכר טרחה לבאי כוחה יחד בסך של 34,500 ₪,
10 בתוספת מע"מ כדין.

11
12 כמו כן, הוסכם כי המשיבה תשפה את המבקשת בגין הוצאותיה בסך של 1,000 ₪.

13
14 אגרה – המשיבה תשפה את המבקשת בגין מחצית תשלום החלק הראשון של האגרה. מבוקש
15 מתן פטור מתשלום החלק השני של האגרה. באם לא יאושר על ידי בית המשפט, הרי שהמשיבה
16 תדאג לתשלום זה.

17
18 כן, בקשו הצדדים מבית המשפט לקבוע כי אין צורך להורות על הודעת פרסום בעיתונות בדבר
19 הסתלקות המבקשת.

דין והכרעה

20
21
22 12. לאחר שעיינתי בבקשת האישור ובבקשת ההסתלקות, מצאתי כי דין בקשת ההסתלקות
23 להתקבל.

המסגרת הדיונית

24
25
26 13. הליך ההסתלקות המוסדר בסעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות מורכב משני שלבים:

27
28 בשלב ראשון נדרש בית המשפט לבחון האם יש לאשר את בקשת ההסתלקות על כל רכיביה
29 תוך התייחסות לסוגיית תשלום טובות הנאה למבקש ובאי כוחו. בשלב שני, על בית המשפט
30 להתייחס לסוגיית מינוי החליף וכן לסוגיית הפרסום בהתאם להוראות תקנה 11 (ב) לתקנות
31 תובענות ייצוגיות התש"ע-2010 (להלן: "התקנות").

32
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 52812-05-24 חליפה נ' איי.די.איי. (ביטוח ישיר) חברה לביטוח בע"מ

אישור בקשת ההסתלקות

14. כידוע, ההבדל המשמעותי בין הסדר פשרה בתובענה ייצוגית לבין הסתלקות הוא מידת הסופיות של ההליך:

הסדר פשרה יוצר מעשה בית דין כלפי כל חברי הקבוצה, גם ביחס לאלה שלא נטלו חלק בעיצובו (סעי' 24 לחוק תובענות ייצוגיות, רע"א 5066/23 פיטר מלניק עו"ד נ' צ'מפיון מוטורס בע"מ (נבו 12.11.2023)). לעומת זאת הסתלקות אינה מקימה מעשה בית דין ואינה חוסמת אפשרות לתבוע תביעה אישית בעתיד (ע"א 8114/14 מרקיט מוצרי ייעול בע"מ נ' סונול ישראל בע"מ (נבו 5.8.2018), להלן: "עניין סונול").

מאחר שהסדר פשרה יוצר מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה ומונע אפשרות להגשת תביעות עתידיות באותה עילה, אזי המסלול לאישורו מורכב יותר וכולל בין היתר: חובת פרסום, חובה לקבל את עמדת היועמ"ש, אפשרות להגשת התנגדויות ושורה ארוכה של שיקולים שיש להביא בחשבון (סעי' 18-19 לחוק תובענות ייצוגיות).

ככלל, כאשר ההסכמה אינה כוללת פיצוי כספי בפועל לחברי הקבוצה יש להעדיף הסתלקות על פני הסדר פשרה וזאת על מנת שלא תיחסם האפשרות העתידית להגשת תביעות פרטניות (ת"צ (מחוזי ת"א) 7793-03-20 יהודית בלומפילד נ' מרכז משען בע"מ (24.11.2024) והאסמכתאות (שם).

בענייננו, בשים לב לכך שמספר המקרים בהם מבוטחי המשיבה חויבו ביותר מהשתתפות עצמית אחת באותה תביעה, הוא פחות מ- 30 מקרים ששוויים כ- 34,887 ₪ ובהינתן ההסכמות שהושגו, אשר אינן כוללות פיצוי כספי, אין מקום להמשך ניהול ההליך והדרך הנכונה לסיומו היא בהסתלקות. משכך, הריני מאשרת את בקשת ההסתלקות.

גמול ושכר טרחה

דיון

15. סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי כל טובת הנאה בקשר להסתלקות טעונה אישור של בית המשפט. במסגרת זאת, ישקול בית המשפט באם הראתה התובענה עילת תביעה לכאורה; וכן יבחן האם יש הצדקה לפסיקת גמול ושכר טרחה.

16. בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, ככלל, אין לפסוק גמול ושכר טרחה לתובע המייצג ובא כוחו במסגרת בקשת הסתלקות, אולם יהיו מקרים חריגים, בהם בנסיבות המתאימות יהיה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 52812-05-24 חליפה נ' איי.די.איי. (ביטוח ישיר) חברה לביטוח בע"מ

1 אפשר להיעתר לבקשת הסתלקות מתוגמלת (ע"א 8114/14 מרקיט מוצרי ייעול נ' סונול בע"מ
2 (5.8.18), לעיל ולהלן: "עניין סונול").

3
4 השיקולים העיקריים אותם יש להביא בחשבון הם: עילת תביעה לכאורה ותועלת לחברי
5 הקבוצה, כאשר על התועלת להיות ממשית ורלוונטית לחברי הקבוצה. כמו כן יש לבחון את
6 הפער בין הסעדים שהתבקשו בבקשת האישור לבין הסעד שניתן לקבוצה במסגרת בקשת
7 ההסתלקות, וכן לבדוק את שאלת נחיצות ההליך הייצוגי לתוצאה שהושגה. במקביל, על בית
8 המשפט לבחון גם שיקולי רוחב, היינו כיצד ההכרעה בבקשת ההסתלקות תשפיע על מוסד
9 התובענה הייצוגית, לרבות שימת לב לשאלת הנציג, שכן משהגיע התובע הייצוגי להסכמה, אין
10 עוד מי שישמיע את קולם של חברי הקבוצה שההסדר אינו משרת את עניינם (סעיף 27 לפסה"ד
11 בעניין סונול).

12
13 לערכאה הדיונית נתון שיקול דעת רחב בשאלה אם יש מקום בנסיבות המקרה הקונקרטי
14 לפסוק גמול ושכר טרחה במסגרת הסתלקות. נקבע כי יש לעשות כן לאורם של העקרונות
15 המנחים בסעיפים 22-23 לחוק תובענות ייצוגיות, תוך שהובהר, כי אין הכוונה ל"רשימת
16 מכולת" מחייבת. פרט לתועלת שהסב ההליך הייצוגי לחברי הקבוצה, ניתן וראוי להביא
17 בחשבון את הטרחה שטרחו התובע המייצג ובא כוחו, הסיכון שנטלו על עצמם בהגשת ההליך
18 ובניהולו, ומידת החשיבות הציבורית הגלומה בהליך.

19
20 כאשר מדובר בפסיקת שכר טרחה ניתן להביא בחשבון אף את ההוצאות שהוציא בא כוח
21 המייצג, האופן בו ניהל את ההליך, והפער שבין הסעדים שהתבקשו לבין אלה שנפסקו בסופו
22 של יום לטובת חברי הקבוצה (סעיף 29 לפסה"ד בעניין סונול). לעניין שיעור הסכומים שיש
23 לפסוק כגמול ושכר טרחה, נקבע, כי יש משמעות אף ליצירת מדרג מבחינת שיעור הסכומים,
24 בהתאם לשלב בו הסתיים ההליך וכן בהתאם למידת החשיבות הציבורית הגלומה בהליך.
25 המטרה היא "להשיא את התועלת לקבוצה מההליך הייצוגי, ולעודד הגשתן של תובענות
26 ייצוגיות בעלות ערך ציבורי" (סעיף 29 סיפא לפסה"ד בעניין סונול).

מן הכלל אל הפרט

27
28 17. בענייננו, לאחר ששקלתי את הדברים, ראיתי לנכון לפסוק גמול ושכר טרחה, כמבוקש.

29
30
31 18. עילת תביעה לכאורה – מבלי לקבוע מסמרות, ולצורכי קביעת גמול ושכר טרחה, נחזה כי
32 הבקשה גילתה עילת תביעה לכאורה.
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 52812-05-24 חליפה נ' איי.די.איי. (ביטוח ישיר) חברה לביטוח בע"מ

- 1 לגבי התועלת – בהתאם לפסיקה, התועלת שהניב ההליך הייצוגי צריכה להיות ממשית
2 ורלוונטית לחברי הקבוצה. אחת מאמות המידה העשויות לסייע בעניין זה היא שאלת נחיצותו
3 של ההליך הייצוגי לתוצאה שהושגה (ס' 26 לפסה"ד בעניין **סונול**, לעיל).
4
5 כאמור, במסגרת ההסכמה, התחייבה המשיבה לחידוד נהלים פנימי, כמו גם למתן הנחיות
6 למוסכי הסדר, והגברת המודעות לציבור המבוטחים ביחס להשתתפות עצמית במספר מקרי
7 הביטוח. כך, בעת פתיחת תביעה על ידי מבוטח בגין נזק שנגרם לרכב, התחייבה המשיבה
8 למסור לו כי הוא יידרש לשאת בהשתתפות עצמית בהתאם לקביעת המשיבה לעניין מספר
9 מקרי הביטוח, ולא בהתאם למספר מוקדי הנזק שגרמו לנזקים השונים. הנה כי כן, ההליך
10 הביא לפעילות לקידום המודעות בקרב ציבור המבוטחים, הן על דרך חידוד נהלים קיימים והן
11 על דרך נהלים חדשים שיוטמעו אצל המשיבה, תוך מניעת הטעייה של ציבור המבוטחים, ובכך
12 יש תרומה לאינטרס הציבורי.
13
14 הריני ערה לכך שההסכמות אינן כוללת פיצוי כספי לחברי הקבוצה, ברם מצאתי כי יש יתרון
15 להתחייבויות המשיבה כפי שפורטו, באופן המשרת ישירות את חברי הקבוצה, וציבור
16 המבוטחים ככלל.
17
18 טעם נוסף המצדיק מתן גמול ושכר טרחה נעוץ ברצון לעודד בעלי דין לגבש הסכמות ראויות
19 באופן שיחסוך משאבים ויקל על המערכת המשפטית.
20
21 בהתחשב במכלול השיקולים הצריכים לעניין ובכללם, קיומה של עילת תביעה לכאורה,
22 ההסדרה שהשיגה בקשת האישור, והתועלת שתהא לציבור ולחברי הקבוצה בגין בקשת
23 ההסתלקות, מצאתי לנכון לאשר את שכר הטרחה המוסכם בסך **34,500 ₪ בצירוף מע"מ ואת**
24 **הגמול בסך 4,500 ₪.**
25
26 בנוסף, המשיבה תשפה את המבקשת בגין הוצאות על סך **1,000 ₪.**
27
28 19. **אגרה** – באשר לחלק הראשון – הריני מאשרת הסכמת הצדדים.
29
30 באשר לחלק השני של האגרה - לא מצאתי טעמים מיוחדים המצדיקים מתן פטור, במיוחד
31 שעה שהתקיים דיון קדם משפט. משכך, החלק השני של האגרה ישולם על ידי המשיבה,
32 כמוסכם בין הצדדים.
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 52812-05-24 חליפה נ' איי.די.איי. (ביטוח ישיר) חברה לביטוח בע"מ

1 20. פרסום – לא מצאתי מקום ליתן הוראות פרסום – לא מצאתי מקום ליתן הוראות כאמור
2 בסעיף 16(ד) לחוק תובענות ייצוגיות ובתקנה 11(ב) לתקנות.

3
4 בנסיבות העניין, אין הצדקה להטיל על הצדדים עלויות נוספות הכרוכות בפרסום בעיתונות ודי
5 בפרסום פסק הדין באתרים המשפטיים ובפנקס התובענות הייצוגיות.

6
7 סוף דבר

8 21. הריני מאשרת את הסתלקות המבקשת מבקשת האישור כנגד המשיבה ומורה על מחיקת
9 בקשת האישור כנגדה.

10
11 התביעה האישית של המבקשת, נדחית.

12
13 22. המשיבה תשלם למבקשת גמול על סך של 4,500 ₪; ושכר טרחה לבאי כוחה יחד בסך של
14 34,500 ₪, בתוספת מע"מ.

15
16 בנוסף, תשפה המשיבה את המבקשת על הוצאותיה בסך של 1,000 ₪.

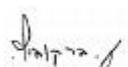
17
18 הגמול, ההוצאות ומחצית שכר הטרחה, ישולמו בתוך 30 יום.

19
20 יתרת שכר הטרחה תשולם בכפוף לאישור בית משפט לאחר הודעת עדכון, הכוללת הצגת
21 אסמכתאות, המעידות כי בוצעו התחייבויות המשיבה.

22
23 23. אגרה – החלק השני של האגרה ישולם על ידי המשיבה.

24
25 24. ב"כ המבקשת ימציא העתק מפסק הדין למנהל בתי המשפט לצורך עדכון פנקס התובענות
26 הייצוגיות.

27
28 ניתן היום, כ"א כסלו תשפ"ו, 11 דצמבר 2025, בהעדר הצדדים.

29
30
31 עידית ברקוביץ, שופטת

32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 52812-05-24 חליפה נ' איי.די.איי. (ביטוח ישיר) חברה לביטוח בע"מ

1

